

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΠΕΙΡΑΙΑ
Τμήμα Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου
Πληροφορίες: Μπουμπουρακας Ηρακλής
Τηλέφωνο: 2131602611

Πρώτη αναφορά του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας *Spodoptera frugiperda* στη Χώρα μας

Σε συνέχεια υπ' αριθ. πρωτ. 10077/288599/21-09-2023 εγγράφου του ΥΠΠΑΤ θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε πως πρόσφατα διαπιστώθηκε **για πρώτη φορά στη Χώρα μας** η παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας *Spodoptera frugiperda*. Η παρουσία του ανωτέρω εξαιρετικά επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας επιβεβαιώθηκε στην **ΠΕ Λακωνίας** σε θερμοκηπιακή και υπαίθρια καλλιέργεια τομάτας, στην **ΠΕ Ανατολικής Αττικής** σε υπαίθρια καλλιέργεια μελιτζάνας και τέλος στην **ΠΕ Λασιθίου Κρήτης** σε δύο υπαίθριες καλλιέργειες τομάτας. Πρόκειται για οργανισμό καραντίνας που **συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο των επιβλαβών οργανισμών προτεραιότητας της Ε.Ε., λόγω του σοβαρού δυνητικού οικονομικού, περιβαλλοντικού και κοινωνικού αντίκτυπου.**

Για την πρόληψη της εισαγωγής, της εγκατάστασης και της διασποράς του *Spodoptera frugiperda* στο έδαφος της Ένωσης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει θεσπίσει ειδικά μέτρα σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2023/1134.

1. Παρουσία - εξάπωση

Ο επιβλαβής οργανισμός *Spodoptera frugiperda* (Εικόνα 1) είναι ιθαγενές των τροπικών και υποτροπικών περιοχών της Αμερικής. Το 2019 διαπιστώθηκε η παρουσία του στην Αίγυπτο, το 2020 στο Ισραήλ το 2022 στην Τουρκία και το 2023 στην Κύπρο. Οι ευνοϊκές κλιματικές συνθήκες που επικρατούν στη Μεσόγειο και η παρουσία μεγάλου αριθμού κατάλληλων φυτών ξενιστών καθιστούν την εγκατάσταση στην περιοχή ιδιαίτερα πιθανή.

Εικόνα 1α. Ενήλικο αρσενικό άτομο *S. frugiperda*

Εικόνα 1β. Ενήλικο θηλυκό άτομο *S. frugiperda*

2. Ξενιστές

Το είδος *Spodoptera frugiperda* ανήκει στην οικογένεια λεπιδοπτέρων *Noctuidae* και είναι εξαιρετικά πολυφάγο (350 είδη φυτών ξενιστών, 75 οικογένειες) Σημαντικές ζημιές προκαλεί σε αγρωστώδη, στο βαμβάκι, σε κράμβες, κολοκυνθοειδή, φιστίκια, μηδική, κρεμμύδι, φασόλια, γλυκοπατάτα, τομάτες και άλλα σολανώδη (μελιτζάνες, πιπεριές, καπνός) και σε αρκετά καλλωπιστικά φυτά (χρυσάνθεμα, γαρύφαλλα και *Pelargonium* sp.).

3. Βιολογικός κύκλος

Η ωοτοκία λαμβάνει χώρα τη νύχτα στα κάτωτερα φύλλα, όπου κάθε θηλυκό μπορεί να εναποθέσει περισσότερα από 1000 αυγά (Εικόνα 2). Το έντομο διαθέτει έξι προνυμφικές ηλικίες. Το μήκος των ανεπτυγμένων προνυμφών φτάνει τα 3-4 cm με κύριο χαρακτηριστικό αναγνώρισης την παρουσία: 1.

Εικόνα 3. Αναπτυγμένη προνύμφη *S. frugiperda*

Εικόνα 2. Μάζα αυγών *S. frugiperda*

2. τεσσάρων κηλίδων σε διάταξη

τετραγώνου στην ραχιαία πλευρά του 8ου κοιλιακού άρθρου, και 3. τεσσάρων μικρότερων κηλίδων σε διάταξη αντεστραμμένου τραπεζίου στο 9ο κοιλιακό άρθρο (Εικόνα 3). Μόλις η προνύμφη ολοκληρώσει την ανάπτυξή της, πέφτει στο έδαφος και μετατρέπεται σε νύμφη (Εικόνα 4).

Εικόνα 4. Νύμφη *S. frugiperda*

Το *Spodoptera frugiperda* ολοκληρώνει το βιολογικό του κύκλο σε περίπου 30 ημέρες εάν οι συνθήκες είναι ευνοϊκές (ημερήσια θερμοκρασία 28°C), ειδικά κατά τους ζεστούς καλοκαιρινούς μήνες, αλλά αυτός ο κύκλος μπορεί να παραταθεί σε 60-90 ημέρες εάν οι θερμοκρασίες είναι ψυχρότερες. Το έντομο δεν

εμφανίζει το φαινόμενο της διάπαυσης με αποτέλεσμα οι προσβολές είναι δυνατό να συμβαίνουν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, όταν το επιτρέπουν οι συνθήκες. Τα ενήλικα ζουν 12 με 14 ημέρες και σύντομα μετά την εμφάνισή τους και πριν την έναρξη της ωοτοκίας, πετούν και μετακινούνται αρκετά χιλιόμετρα. Σε ορισμένες περιπτώσεις τα ενήλικα εμφανίζουν και μεταναστευτική συμπεριφορά η οποία συμβάλει στην διασπορά του εντόμου σε μεγάλες αποστάσεις.

4. Συμπτώματα

Οι προνύμφες του εντόμου τρέφονται στα φύλλα των φυτών ξενιστών, τα νεαρά στελέχη, τους μεριστωματικούς ιστούς, και τα καρποφόρα όργανα των φυτών ξενιστών τους. Οι νεαρές προνύμφες καταναλώνουν την μια επιφάνεια των φύλλων και αφήνουν ανέπαφη την επιδερμίδα της άλλης πλευράς των φύλλων. Οι προνύμφες δεύτερης και τρίτης ηλικίας καταναλώνουν ολόκληρα τμήματα των φύλλων ξεκινώντας από την άκρη προς τον μίσχο. Οι μεγαλύτερων ηλικιών προνύμφες προκαλούν γενική αποφύλλωση των φυτών. Σε πολλές περιπτώσεις καταστρέφουν και τα ακραία μεριστώματα των φυτών. Οι μεγαλύτερης ηλικίας προνύμφες προσβάλλουν και τα καρποφόρα όργανα των φυτών. Για παράδειγμα καταστρέφουν τους σπάδικες του αραβόσιτου και τα καρύδια του βαμβακιού δημιουργώντας στοές διατροφής (Εικόνα 5)

Εικόνα 5. Συμπτώματα προσβολής από *S. frugiperda*

Τέλος υπενθυμίζουμε ότι σύμφωνα με το άρθρο 7 του Π.Δ. 365/2002 (ΦΕΚ Α'307) υποχρέωση όλων των εμπλεκόμενων αποτελεί η γνωστοποίηση στην αρμόδια Αρχή της περιοχής τους ύποπτων επιβλαβών οργανισμών ή συμπτωμάτων.